

МАРК ТВЕН
НЕД БЛЕЙКЛИ ОБЕСВА
УБИЕЦА

Превод от английски: Радка Гекова, 1989

chitanka.info

Статистиките за убийства и съдебни заседатели ми напомнят за един много необикновен процес с екзекуция от преди 20 години; това е история, позната на всички стари калифорнийци и достойна да се знае и от другите народи на земята, които обичат простото право правосъдие, необременено с глупости. Бих се извинил за това отстъпление, ако не беше фактът, че историята, която се каня да разкажа, е извинение сама по себе си. А тъй като ще се отклонявам постоянно, ще бъде може би по-добре изобщо да избягна извиненията и по такъв начин да предпазя читателя от досада.

Капитан Нед Блейкли — това име е на място дотолкова, доколкото би било кое и да е измислено (защото той беше все още жив според последните сведения и може би няма желание да стане известен) — дълги години плуваше от и до пристанището на Сан Франциско. Едър, сърцат ветеран с орлов поглед, той от близо петдесет години бе моряк — още от ранно юношество. Беше грубо, честно същество, изпълнено с кураж и твърдоглава простота. Мразеше дребнавите формалности — „деловитост“ бе думата, която най-добре му подходеше. Притежаваше цялата моряшка отмъстителност срещу насмешките и извъртанията и твърдо вярваше, че първата и последна цел и задача на закона и на адвокатите е да разгромят правосъдието.

Той отпътува за островите Чинча като капитан на параход, пренасящ птичи тор. Имаше отличен екипаж, но помощникът му негър беше неговият любимец — с години наред той не скъпеше за него възхищение и почит. Това беше първото пътуване на капитан Нед до Чинча, но неговата слава бе стигнала преди него — слава на човек, готов да се бие за най-малката дреболия, щом се мъчат да го изиграят, и непонасящ никакви глупости. Това бе напълно заслужена слава. С пристигането на островите той разбра, че всичките разговори се въртят около подвизите на някой си Бил Ноукс, побойник, помощник-капитан на търговски параход. Този човек беше установил там малко царство на терор. Към девет часа вечерта капитан Нед се разхождаше съвсем сам по палубата в звездната нощ. Една фигура се покатери отстриани и се приближи към него. Капитан Нед попита:

— Кой е там?

— Аз съм Бил Ноукс, най-добрият на острова.

— Какво търсиш на този кораб?

— Чух за капитан Нед Блейкли и един от двамата ни е по-добър от другия — ще разбера кой от двамата, преди да слеза на брега.

— Не си сбъркал адреса. Аз съм този, когото търсиш. Сега ще те науча, дето идваш на борда без покана.

Той сграбчи Ноукс, забута го с гръб към главната мачта, направи лицето му на пестил и го хвърли през борда.

На Ноукс това не се видя достатъчно. На следната нощ той се върна, наново му смачка лицето и полетя през борда надолу с главата, както преди. Сега получи истинско доказателство.

Седмица след това, по обед, когато Ноукс гуляеше с компания моряци на брега, чернокожият помощник на капитан Нед мина наблизко и Ноукс се опита да направи скандал. Негърът отбягна клопката и се помъчи да се махне. Ноукс тръгна подире му. Негърът се спусна да бяга. Ноукс стреля по него с револвер и го уби. Половин дузина капитани бяха очевидци на цялата случка. Ноукс се оттегли в малката задна каюта на кораба си с други двама побойници и предупреди, че смърт очаква всеки, който влезе там. Не се направи никакъв опит да се последват злодеите, нямаше никакъв смисъл да го правят и наистина много малко се мислеше за една такава работа. Нямаше нито съд, нито чиновници, нито правителство; островите принадлежаха на Перу, а Перу беше много далеч и нямаше никакъв официален представител, нито представител на коя да е друга държава.

Обаче капитан Нед не си измъчваше ума с такива неща. Те не го засягаха. Той кипеше от гняв и беснееше за справедливост. В девет часа вечерта напълни двуцевката си, извади чифт белезници, взе параходния фенер, повика помощник-щурмана, слезе на брега и му каза:

— Виждаш ли този параход в пристанището?

— Тъй вярно, сър!

— Това е „Венера“.

— Тъй вярно, сър!

— Ти... нали ме познаваш?

— Тъй вярно, сър!

— Добре тогава. Взemi фенера. Носи го точно под брадата си. Аз ще вървя зад теб и ще поставя двуцевката на рамото ти. Тя ще сочи напред, ей така. Дръж фенера достатъчно високо, така, че да мога да виждам добре пред теб. Аз ще вляза при Ноукс ще го пипна... и ще натикам другите приятелчета в затвора. Хване ли те страх... добре ме познаваш.

— Тъй вярно, сър!

По този начин те тихо се качиха на парахода; отидоха до скривалището на Ноукс, помощник-щурманът блъсна вратата и фенерът освети тримата главорези, седнали на земята. Капитан Нед каза:

— Аз съм Нед Блейкли. На мерника сте ми. Не мърдайте без заповед — който и да е от вас. Вие двамата коленичете в ъгъла, с лице

към стената... така. Бил Ноукс, сложи си белезниците; ела сега насам. Момче, затвори ги. Добре. Без вълнение, сър. Момче, сложи ключа от вътрешната страна. Сега, драги, ще ви заключа двамата вътре и ако се опитате да разбиете тази врата... е, чували сте за мен. Бил Ноукс, застани пред нас и тръгвай напред. Готово. Момче, заключи вратата.

Ноукс прекара нощта като затворник, под силна охрана на борда на парахода на Блейкли. Рано сутринта капитан Нед извика всички капитани на параходи от пристанището и ги покани с всички морски церемонии да присъствуват в девет часа на кораба му при обесването на Ноукс на реята.

— Какво! Човекът не е съден.

— Разбира се, не! Но нали той уби негъра?

— Да, той го уби, но да не мислите да го обесите без съд?

Съд? За какво има да го съдя, щом е убил негъра?

— Капитан Нед, това *никога* няма да стане. Помислете само как звучи такова нещо.

— По дяволите как звучи. Нали той уби негъра?

— Разбира се, разбира се, капитан Нед... никой не го отрича... но...

— Тогава ще го обеса и туйто. Всички говорят точно като вас. Всички признават, че той е убил негъра, а сега всеки, който дойде, иска съд. Не разбирам такава кръгла глупост като тази. Съд! Вижте какво, нямам нищо против да го съдите, щом това е необходимо, за да бъдете доволни; ще дойда и аз и ще помогна дори; но отложете го за следобед, отложете го за следобед, защото аз ще имам достатъчно работа, докато го погребат...

— Как, какво искате да кажете? Решили сте да го обесите бездруго... а после да го съдите?

— Не *казах* ли, че ще го обесят? Никога не съм виждал хора като вас. Каква е разликата? Искате ми услуга, а като я получите, не сте доволни. Преди или след, все едно и също... че вие знаете как ще се развие този процес. Той уби негъра. Хайде, трябва да вървя. Ако помощникът ви би желал да дойде на обесването, доведете и него. Харесва ми.

В селището настъпи раздвижване. Капитаните дойдоха всички заедно и помолиха капитан Нед да не извършва такава необмислена постъпка. Обещаха му, че ще учредят съд, съставен от най-добрите

измежду тях, ще назначат съдебни заседатели, ще наредят всичко по начин, подходящ на сериозния характер на работата, ще разгледат случая безпристрастно и ще съдят обвиняемия справедливо. Казаха му, че ще бъде убийство и че ще е наказуемо от американските закони, ако той упорствува и обеси обвиняемия на парахода си. Молиха му се много. Капитан Нед им отговори:

— Господа, не съм твърдоглав, нито съм неразумен. Винаги съм готов да постъпвам колкото мога по-справедливо. Колко време ще отнеме всичко това?

— Навярно много малко.

— И ще мога ли да го закарам на брега и да го обеса, щом свършите?

— Ако се установи, че е виновен, ще бъде незабавно обесен.

— Ако се докаже, че е виновен? Нептун да ми е на помощ, нима не е виновен? Само си губя времето. Та вие всички знаете, че е виновен.

Но най-сетне успяха да го уверят, че не кроят нищо. И той се съгласи:

— Добре, вие идете да го съдите, а аз ще сляза долу да пречистя съвестта му и да го приготвя за оня свят — вярвам, че се нуждае от това, а не ми се иска да го изпратя без тази подготовка.

Това беше нова спънка. Най-после го убедиха, че е необходимо обвиняемият да присъствува пред съда. Казаха му, че ще пратят стража да го доведе.

— Не, господа, предпочитам сам да ви го докарам — той ще си остане в моите ръце. Освен това и бездруго трябва да взема въже от парахода.

Съдът се събра с необходимите церемонии, назначи съдебни заседатели; най-после дойде и капитан Нед, като водеше с едната си ръка престъпника, а в другата носеше библия и въже. Седна до своя пленник и каза на съда: „Вдигай котва и тръгвай“. След това се вгледа изпитателно в съдебните заседатели и откри приятелите на Ноукс, двамата бандити. Капитан Нед отиде при тях и поверително им каза:

— Вие сте тук, за да пречите, ясно ми е. Сега да гласувате правилно, чухте ли? Или в противен случай, като свърши съдът, ще има разпит с двуцевката и останките ви ще заминат у дома в два чувала.

Предупреждението не беше безполезно. Заседателите бяха единни: присъда „виновен“.

Капитан Нед скочи на крака и извика:

— Хайде, момчето ми, *сега* вече ми падна, дума да няма. Господа, вие достойно свършихте работата си. Каня ви всички да дойдете да видите, че ще направя всичко, както трябва. Последвайте ме до клисурата една миля по-нагоре.

Съдът го уведоми, че е избрал шериф да извърши обесването и...

Търпението на капитан Нед се изчерпи. Гневът му беше необуздан. Въпросът за шерифа бе разумно изоставен.

Когато групата стигна клисурата, капитан Нед се изкачи на едно дърво и праметна въжето, после слезе и сложи примката на жертвата си. Отвори библията и свали шапка. Избра наслуки една глава, и я прочете с искрено благоговение с дебелия си басов глас. След това каза:

— Момче, ти си на път да отидеш горе и да дадеш отчет за себе си, а колкото по-малко укрито остане, що се отнася до греховете, толкова по-добре. Очисти си съвестта, човече, за да отнесеш със себе си свидетелство, което ще можеш смело да представиш за преглед. Ти ли уби негъра?

Никакъв отговор. Дълга пауза. Капитанът прочете още една глава, като спираше от време на време, за да подчертае ефекта. Тогава той му държа сериозна, убедителна проповед и завърши, като повтори въпроса:

— Ти ли уби негъра?

Никакъв отговор, освен злобно намръщване. Тогава капитанът прочувствено прочете първата и втората глава от Битието, помълча малко, затвори благоговейно книгата и каза:

— Стига. Четири глави. Малко са тези, които биха си направили толкова труд с теб, както аз.

След това той вдигна осъдения във въздуха и върза въжето; застана до него и гледа половин час по часовника си, след което предаде тялото на съда. Подир малко, когато съзерцаваше безжизненото тяло, на лицето му се изписа съмнение; очевидно почувствува угризения на съвестта — разколебаване — и каза с въздишка:

— Може би трябваше да го изгоря. Но аз се помъчих да направя най-доброто, което можах.

Когато вестта за тази случка стигна до Калифорния (това беше в „ранните дни“), тя вдигна голям шум, но не намали ни най-малко славата на капитана. Дори я увеличи. Тогава Калифорния имаше население, което „налагаше“ справедливост по начин, който беше самата простота и първобитност, и можеше следователно да оцени подобно правораздаване, ако то се приложи и на друго място.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.